

AMSTERDAMS INSTITUUT VOOR ARBEIDSTUDIES
UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM

PENSIOENEN

Onderzoek op basis van de Loonwijzer

Kea Tijdens, AIAS, Universiteit van Amsterdam

Maarten van Klaveren, STZ advies & onderzoek, Eindhoven

Amsterdams Instituut voor ArbeidsStudies
Universiteit van Amsterdam
Plantage Muidergracht 4, 1018 TV Amsterdam
tel. 020 – 525 4199, aias@fee.uva.nl www.uva.nl/aias

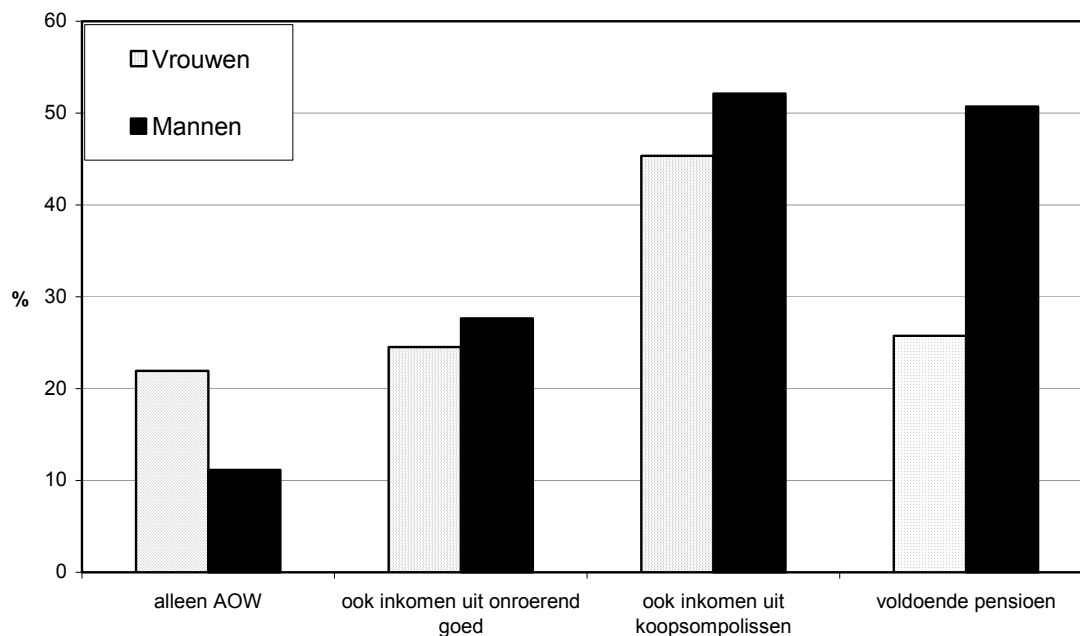
5 november 2003

Van dit onderzoeksrapport verschijnt een deel als artikel in Zeggenschap, jrg. 14, nr. 4

HET PENSIOEN

Net als de meeste landen om ons heen kent Nederland een basispensioen: inwoners voor zover ze tenminste 50 jaar in Nederland hebben gewoond hebben recht op een volledig pensioen op grond van de Algemene Ouderdomswet (AOW). De meeste werknemers bouwen daarnaast via een pensioenfonds nog een aanvullend pensioen op. Des te meer jaren gewerkt, des te hoger het pensioen. Door de vergrijzing komen de pensioenen onder druk te staan. Hoe schatten werknemers de situatie in wat betreft hun pensioen? Met behulp van de Loonwijzer-data kunnen we daar wel wat uitspraken over doen. Er is gevraagd of werknemers verwachten voldoende pensioen te hebben, of alleen AOW te hebben, of ook inkomsten uit koopsompolissen en dergelijke dan wel uit onroerend goed te hebben. Tussen februari en oktober 2003 hebben 8600 werknemers de vragen over hun pensioenverwachtingen ingevuld, waaronder 1359 werknemers van 45 jaar of ouder. Deze leeftijdsgroep weet redelijk goed wat ze kan verwachten van de periode na hun 65^e jaar. Van de werknemers in deze leeftijdsgroep neemt 63% van de vrouwen en 72% van de mannen deel aan een bedrijfspensioenfonds.

Grafiek 1 Verwachtingen over het pensioen na het 65^e levensjaar. Alleen werknemers van 45 jaar en ouder. Bron: Loonwijzer

Vergelijken we de verwachtingen van werkende mannen en vrouwen boven de 45 jaar, dan blijken er grote verschillen. Terwijl 11% van de mannen zegt dat zij alleen AOW verwachten te krijgen na hun 65^e, geldt dit voor 22% van de vrouwen in deze leeftijdsgroep. Daarenboven verwachten mannen ook nog vaker dat ze inkomsten zullen hebben uit onroerend goed (28% tegen 25%) en uit koopsompolissen en dergelijke (52% tegen 46%). Uiteindelijk verwacht ruim de helft van de werkende mannen tussen 45 en 65 jaar dat ze een voldoende pensioen zullen hebben, tegenover ruim een kwart van de werkende vrouwen in deze leeftijdsgroep (51% tegen 26%). Daarbij zijn de alleenstaande vrouwen aanmerkelijk negatiever in hun verwachtingen dan de vrouwen met een partner. Ook bij de mannen zijn alleenstaanden negatiever, maar onder hen is het verschil tussen beide groepen kleiner dan onder vrouwen.

Van welke factoren hangt de verwachting af dat het pensioen voldoende zal zijn? We onderzoeken dit voor de werkenden vanaf 45 jaar. Naarmate het bedrijf waar de werknemer werkt groter is, neemt de kans toe dat hij of zij voldoende pensioen verwacht. Verder is het belangrijk dat mensen onder een CAO vallen: deze mensen verwachten 40% vaker dat ze voldoende pensioen krijgen dan mensen die niet onder een CAO vallen. Ook is de ervaring op de arbeidsmarkt van belang: elk gewerkt jaar doet die verwachting met 3% toenemen. Kijken we naar de persoonskenmerken, dat is de kans dat de bezitter van een eigen huis voldoende pensioen verwacht 43% hoger dan van werknemers zonder eigen huis. Ook het huishoudinkomen doet er toe: elke 250 euro per maand extra doen de kans met 5% stijgen. Maar bovenal hangt de verwachting samen met geslacht: de kans dat mannen denken voldoende pensioen te krijgen is maar liefst ruim 160% hoger dan bij vrouwen.

Het loonwijzer-project bestaat uit een website www.loonwijzer.nl met een salarischek voor de lonen van ruim 130 beroepen toegespitst op de situatie van de bezoeker, beschrijvingen van beroepen, een doorlopende enquête en nog veel andere informatie. De auteurs zijn betrokken bij de analyse van de enquête. In de loonwijzer-enquête zijn jongeren en vrouwen wat oververtegenwoordigd, maar de gegevens zijn gewogen zodat ze een betere afspiegeling vormen van de Nederlandse beroepsbevolking.

Kea Tijdens is onderzoekscoördinator bij AIAS, Universiteit van Amsterdam

Maarten van Klaveren is senior onderzoeker/consultant bij STZ advies & onderzoek, Eindhoven

BIJLAGE

Tabel 1 De kans dat een werknemer van 45 jaar of ouder verwacht een voldoende pensioen te hebben

	B	S.E.	Sig.	Exp(B)
valt onder cao (1=ja, 0=nee)	.339	.164	.038	1.404
bedrijfsgrootte (1=< 9 wns, ..., 10=>5000 wns)	.093	.028	.001	1.098
maandelijks huishoudinkomen (1=< 500 euro, ..., 28=> 7000 euro)	.052	.014	.000	1.053
bezit eigen huis (1=ja, 0=nee)	.362	.139	.009	1.436
totaal aantal jaren ervaring op de arbeidsmarkt	.033	.009	.000	1.034
geslacht (1=man, 0=vrouw)	.970	.142	.000	2.638
Constante	-3.293	.346	.000	.037

Bron Loonwijzer 2003